

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ
“СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ”

с.Правда, общ.Дулово
обл.Силистра

Утвърждавам:

Директор: Сениха Неази – Казим

ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ

НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ

Програмата е създадена на основание чл. 263, ал. 3 от Закона за предучилищното и училищното образование и е приета от

Педагогическия съвет на проведено заседание на дата 14.09.2026 г./ Протокол №

1

УВОД

Настоящата програма е в съответствие с целите, залегнали в националните политики по превенция на ранното напускане на образователната система и комплекса от мерки на правителството в областта на образованието и социално-икономическото развитие.

Водещи стратегически документи при изготвяне на училищната програма на **ОУ „Св.св. Кирил и Методий“ с.Правда** за превенция на ранното напускане на образователната система са:

- ЗАКОН ЗА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ;
- НАРЕДБА ЗА ПРИОБЩАВАЩОТО ОБРАЗОВАНИЕ;
- СТРАТЕГИЯ ЗА НАМАЛЯВАНЕ ДЕЛА НА ПРЕЖДЕВРЕМЕННО НАПУСНАЛИТЕ ОБРАЗОВАТЕЛНАТА СИСТЕМА
- СТРАТЕГИЯ ЗА ОБРАЗОВАТЕЛНА ИНТЕГРАЦИЯ НА ДЕЦА И УЧЕНИЦИ ОТ ЕТНИЧЕСКИТЕ МАЛЦИНСТВА
- НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ И ПОВИШАВАНЕ НА ГРАМОТНОСТТА
- НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВ
- КОНВЕНЦИЯТА ЗА БОРБА СРЕЩУ ДИСКРИМИНАЦИЯТА В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО;

В Стратегията за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система преждевременното напускане на училище е дефинирано като сложно явление, което оказва сериозно влияние върху индивидуалните съдби на пряко засегнатите и благосъстоянието на техните семейства, върху възможностите за развитие на техните общности и върху цялостното социално-икономическо развитие на страната в средносрочен и дългосрочен план. Определението, което ползва стратегията за „отпадане от училище“ е отписването от училище на ученик до 18 годишна възраст преди завършване на последния гимназиален клас, ако лицето не е записано в друго училище. Превенцията и преодоляването на проблема изисква интегрирана политика и ангажираност на всички сектори и институции, свързани с образованието и с личностното и професионалното развитие на децата и младите хора в България. Въвеждат се широкообхватни мерки, насочени към осигуряване на: успешен преход между различните степени на образование, гъвкави и успешни възможности за преждевременно напусналите да продължат обучението си в системата на училищното образование с цел придобиване на ключови компетентности, разнообразни форми на обучение, признаване и валидиране на резултати от неформално обучение и информално учене, добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление — национално, регионално, местно и училищно.

Един от факторите за преждевременно напускане на образователната система наложи въвеждането на единен Механизъм за противодействие на училищния тормоз, който е въведен и в **ОУ „Св.св. Кирил и Методий“ с.Правда** и има за цел да подпомогне училището в усилията по превенцията на това явление.

При изготвянето на програмата се отчитат:

1. Ролята на цялата система от участници и взаимоотношенията помежду им, като се признава ролята на всяка от заинтересованите страни — училищна общност, образователни институции, обществени организации, партньорски организации;
2. Сътрудничеството в образователната институция, насочено към насърчаване на позитивната училищна култура, работа в екип в рамките на училищната общност;
3. Координираните мерки на всички нива;
4. Проследяване на напредъка на ниво училище.

Настоящата Програма конкретизира изброените стратегическите и нормативни документи в три основни направления:

1. Превенция на преждевременното напускане на училище в ОУ „Св.св. Кирил и Методий“

с.Правда чрез:

- анализ на причините, водещи до отпадане от училище и напускане на образователната система;
- идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на училище с оглед ограничаване на последиците от тях;
- плануване на политики и мерки за преодоляване на рисковите фактори от отпадане;
- осигуряване на позитивна образователна среда;
- прилагане на съвременни подходи на преподаване;
- задължителна квалификация на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждеременно напускане на училището;
- повишаване ефективността на образованието чрез продължаваща квалификация на педагогическите специалисти, отговаряща на изискванията и очакванията за качествено обучение на учениците.

2. Интервенция срещу преждевременното напускане на училище чрез:

- повишаване участието и ангажираността на родителите в различни инициативи и дейности;
- утвърждаване на индивидуалното и групово наставничество;
- активно участие на ученическия съвет;
- кариерно ориентиране и консултиране;
- развитие на занимания по интереси;
- развитие на системи за финансово подпомагане на ученици, застрашени от отпадане, както и за таланти деца и включването им в проекта „Успех за теб“;

3. Политики за компенсиране на ефекта от преждевременното напускане на училище

- създаване на подходящи условия за реинтегриране в образователната система на преждеременно напусналите я;
- завръщане на преждеременно напусналите училище към формалната система на образование и обучение чрез използването на различни форми на обучение: самостоятелна, индивидуална и дистанционна;
- изграждане на система за признаване и валидиране на компетентности, придобити в процес на неформално образование и/или самостоятелно учене;
- популяризиране на възможностите за учене в занимания по интереси, създадени към училището, читалище „Светлина”, регионални и местни центрове и форматите на партньорските организации;
- кариерно ориентиране и консултиране от училищния психолог за информиран избор на образователен и професионален път от семейството и ученика, с цел за мотивиране и оставане в училище и придобиване на образователна степен.

ПРИЧИНИ ЗА ОТПАДАНЕ ОТ УЧИЛИЩЕ:

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории.

- 1. Икономически причини;**
- 2. Социални причини;**
- 3. Образователни причини;**
- 4. Етнокултурни причини;**
- 5. Институционални причини;**
- 6. Причини, свързани със здравния статус.**

Фактори, определящи решението за напускане на ОУ „Св.св. Кирил и Методий“ с.Правда”, са:

- Затруднения при усвояване на учебния материал;
- Недостатъчна подкрепа от страна на педагогическите специалисти;
- Промяна на мотивацията за учене, промяна на интересите към изучаване на учебния материал поради непознаване интересите, желанията, способностите на учениците;
- Понижаване на мотивацията за учене и постижение на ученик, поради продължително несправяне по даден учебен предмет;
- Неангажираност на ученика в училище поради семейни или психологически причини;
- Недостатъчно разбиране и съответна подкрепа на родителите към своите деца, както в учебния процес, така и за успешната му социализация в училище;
- Продължително отсъствие на ученик, поради заболяване или семейни причини.

За последните години в **ОУ „Св.св. Кирил и Методий“ с.Правда**, няма отпаднали ученици, поради провежданата училищна политика за превенция на ранното напускане. Това се дължи на отговорната политика на училището да го превърща в притегателно място, което гарантира сигурност и се грижи пълноценно за учениците си, предоставя им възможност да откриват своите интереси и способности чрез разнообразни извънкласни формати, да проявяват себе си, да общуват активно и с удоволствие помежду си в една приятна атмосфера, да се социализират успешно и да добият увереност и самочувствие.

Превантивните дейности, които съпътстват целогодишната работа на училищната общност са подчинени на принципите за:

- *всеобхватност на дейностите* — осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес;
- *публичност и прозрачност на цялостната политика* – чрез интернет страницата на училището и партньорството с медиите, документиране на проблемните и рискови ситуации и добрите практики;
- *обратна връзка* с институции, родители, училищен психолог, класни ръководители, ученици и учители;
- *приемственост и новаторство* — чрез съхраняване на традициите, но и предлагане на нови идеи и методи;
- идентифициране на рисковите фактори – анализи и доклади на училищния психолог и класните ръководители.

Политиките и дейностите, които **ОУ „Св.св. Кирил и Методий“ с.Правда** предприема за преодоляване на причините за отпадане са подчинени на националните, областни и общински стратегически мерки като се отчита спецификата на образователната институция и нуждите от подкрепа на всяко дете:

1. Ранно обхващане на ученици, застрашени от отпадане:
 - За първи клас: диагностика на готовността за училищно обучение на бъдещите първокласници до 15 юни 2026, анализ на резултатите и организиране на индивидуална лятна работа при необходимост съвместно с учителите от детската градина.
 - в начален етап: за ученици, които имат трудности в обучението, в края на първия учебен срок, класните ръководители докладват на Екипа за подкрепа на личностното развитие, с цел създаване на индивидуална програма за личностно развитие.
 - За ученици от прогимназиален и гимназиален етап, които имат слаби оценки за срок и година, екипът създава индивидуална програма за личностно развитие, според специфичните нужди, проблеми, интереси и способности, като се търси подкрепа на допълващи форми за подпомагане;
 - За ученици, които трудно се социализират или често влизат в конфликт със съученици или учители, се анализират причините, състоянието и възможностите за работа с този

- ученик, чрез индивидуално съставена програма съвместно с родителите, преподавателите на ученика и училищните психолози, както и с участието на лидери от класа;
- За ученици, които имат над 5 неизвинени отсъствия и над 15 извинени за срок, се анализират причините и се съставят мерки за справяне с проблема.
2. Поддържане на активно и ползотворно сътрудничество между училище, семейство, центрове за личностно развитие, основни институции, които ще подпомагат, но и ще контролират дейността на училищната общност:
- Партньорство с други специалисти или специализирани центрове за работа с уязвими семейства, за повишаване на родителски капацитет, подобряване на комуникацията между деца и родители и възможност за сформирание на групи за родителска подкрепа по общи проблеми на територията на училището;
 - Партньорство със специалисти за повишаване мотивацията на ученика, за кариерно ориентиране с цел създаване на представа за интересите и възможностите му;
 - Подпомагане на училищната общност при недостатъчна компетентност за работа с деца и ученици със специални потребности, чрез обучения, обмен на добри практики между училищата.
3. Ежегодни, актуализиращи се квалификации и практически възможности за подобряване работата на педагогическите специалисти:
- Обучения, семинари, споделяне на добри практики;
 - Обединяване усилията на учители от различни научни области спрямо интересите на детето за създаване на междупредметни връзки чрез разработване на проекти, в които това ще бъде приложено;
 - Вътрешно институционална квалификация на педагогическите специалисти в посока управление на конфликти и справяне с агресията и насилието, проведена от педагогическия съветник и психолог.
4. Процесът на учене в ОУ „Св.св. Кирил и Методий“ с.Правда да става все по-качествен, интересен, съвременен, разнообразен, за да може учениците да бъдат увлечени в него, според интересите, способностите и желанията си:
- Превръщане на училището в приятно и желано място за учениците чрез използване на интерактивни методи и форми на преподаване, овладяване на учебните знания и осигуряване на подходяща среда в нови модели класни стаи и места за извънучебни занимания;
 - Поставяне на индивидуални задачи с практическа насоченост;
 - Обвързване на индивидуалната работа според екипната роля и даване на екипни задачи при разработване на проекти;
 - Оценяването да е според положените усилия и да осигурява мотивираща за ученика обратна връзка, чрез която ще може да остане мотивиран и да продължи със самочувствие обучението си;
 - Поставяне на ученика в активна позиция по отношения на усвояването на нови знания и практическа приложимост на преподавания материал;
 - Повишаване качеството и ефективността на въздействие върху подрастващите чрез създаване на специфична образователна и възпитателна интерактивна среда — медиен център, включващ фотография, училищно радио и телевизия.
5. Извънкласни и извънучилищни форми дейности, отразени в сайта на училището.
6. Активно участие на Ученическия съвет в събития, заложи в Годишния план за дейността на училището.

Целта на Програмата за превенция за ранно напускане на училище е да утвърди ОУ „Св.св. Кирил и Методий“ с.Правда като институция, която работи с грижа за всеки ученик.